

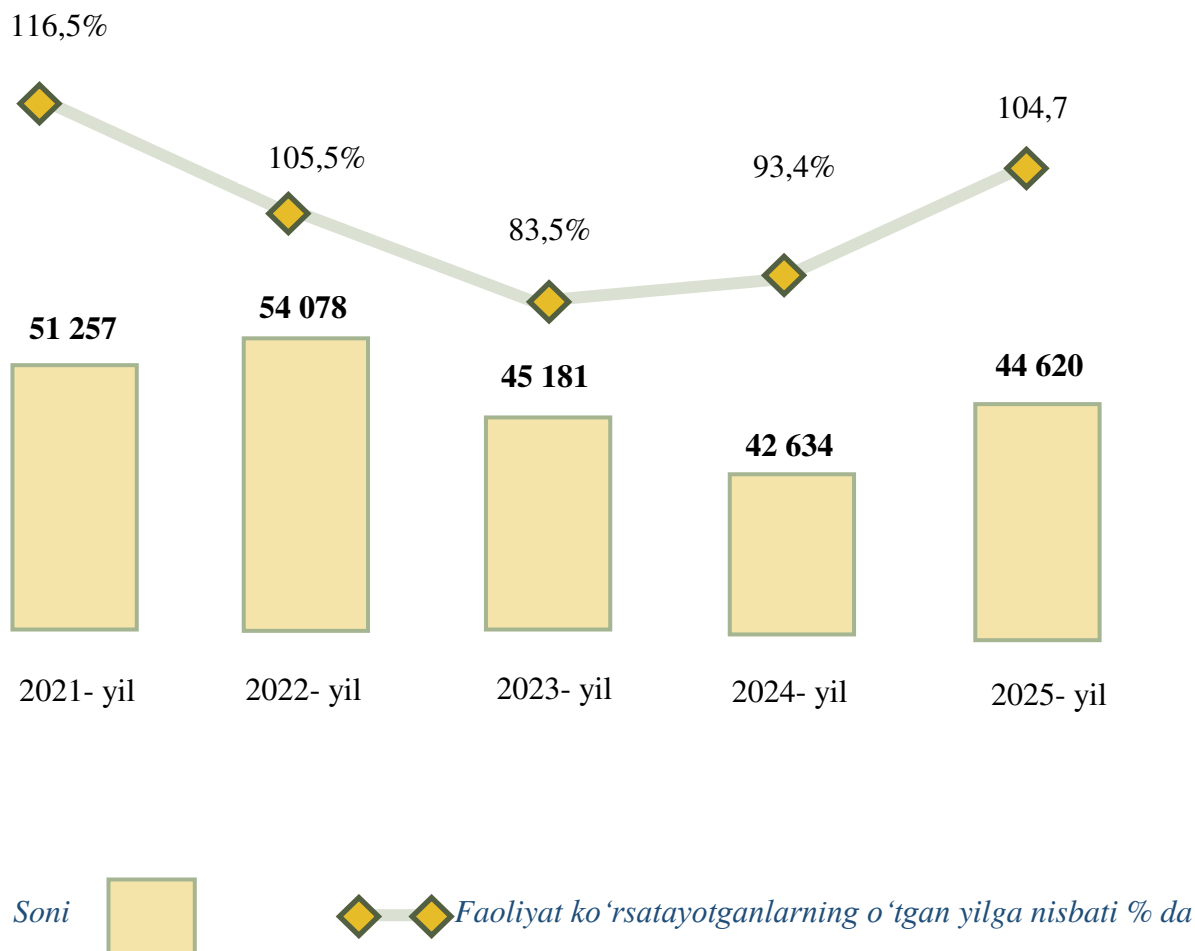
XI. Toshkent viloyatidagi korxonalar va tashkilotlar demografiyasi (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2025- yil 1- oktabr holatiga ko'ra

1. Korxonalar va tashkilotlarning soni
2. Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo'yicha ma'lumotlar
3. Chet el investitsiyasi ishtirokidagi korxonalar va tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar
4. Korxonalar va tashkilotlar demografiyasiga oid tushunchalar

1. Korxonalar va tashkilotlarning soni

2025- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, viloyatda faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni (dehqon va fermer xo'jaliklari bundan mustasno) 44 620 tani tashkil etdi, shundan 38 471 tasi yoki 86,2 foizi kichik korxonalar va mikrofirmalardir. 2024- yilning shu davriga nisbatan korxonalar va tashkilotlar soni o'sishi 104,7% ni, jumladan kichik biznes va mikrofirmalarda – 105,4 % ni tashkil etdi.

**Korxonalar va tashkilotlar
faoliyatining umumiy ta'rifi**

Faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni,
(1- oktabr holatiga)

Yillar	Korxonalar va tashkilotlar	shundan:	
		tadbirkorlik subyektlari	shundan:
			kichik biznes subyektlari
2025	44 620	38 850	38 471
2024	42 634	36 840	36 484
2023	45 181	39 212	38 876
2022	54 078	48 159	47 818
2021	51 257	45 479	45 153

Hududlar bo'yicha eng ko'p korxonalar va tashkilotlar Zangiota (*jami faoliyat ko'rsatayotganlarning 11,5 foizi*), Qibray (*8,6 foiz*), Toshkent (*7,0 foiz*), Parkent (*6,2 foiz*) tumanlarida va Chirchiq shahrida (*6,7 foiz*) hissasiga to'g'ri keldi.

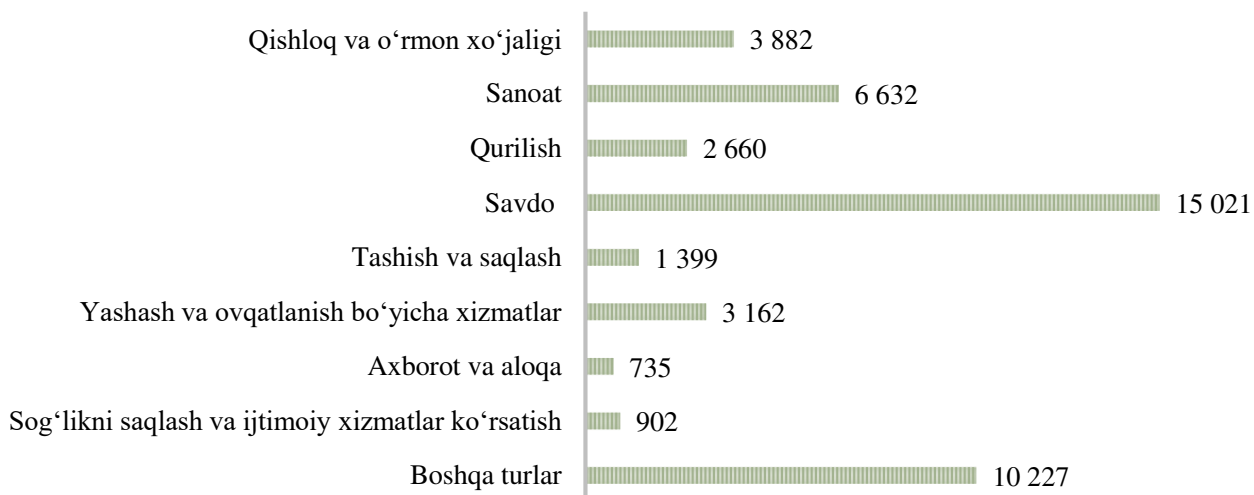
Kichik biznes subyektlarining umumiy sonidagi salmoqli ulushi Zangiota (*12,3 foizi*), Toshkent (*7,3 foiz*), Qibray (*8,9 foiz*), Parkent (*6,4 foiz*) tumanlariga to'g'ri keldi.

Hududlar	Korxonalar va tashkilotlar	shundan:	
		tadbirkorlik subyektlari	kichik biznes subyektlari
Toshkent viloyati	44 620	38 850	38 471
<i>shaharlar</i>			
Nurafshon	1 109	868	854
Olmalik	1 866	1 612	1 588
Angren	2 370	2 029	1 996
Bekobod	1 431	1 218	1 207
Ohangaron	1 014	901	886
Chirchiq	2 987	2 627	2 588
Yangiyo'l	1 492	1 313	1 307
<i>tumanlar</i>			
Oqqo'rg'on	1 134	935	930
Ohangaron	1 315	1 089	1 072
Bekobod	1 362	1 123	1 117
Bo'stonliq	2 497	2 133	2 108
Bo'ka	1 253	1 036	1 032
Quyichirchiq	1 365	1 152	1 142
Zangiota	5 126	4 773	4 736
Yuqori Chirchiq	2 218	1 951	1 934
Qibray	3 872	3 451	3 413
Parkent	2 767	2 460	2 448
Piskent	1 079	883	874
O'rta Chirchiq	1 938	1 695	1 680
Chinoz	1 206	980	973
Yangiyo'l	2 089	1 792	1 774
Toshkent	3 130	2 829	2 812

**Korxonalar va tashkilotlar
faoliyatining umumiy ta'rifi**

Korxonalar va tashkilotlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ma'lumotlar

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha faoliyat yuritayotgan korxonalar va tashkilotlarning eng ko'p qismi Savdo tarmog'ida qolmoqda, ularning ulushi 2025- yil 1- oktabr holatiga **33,7** foizni tashkil etdi.

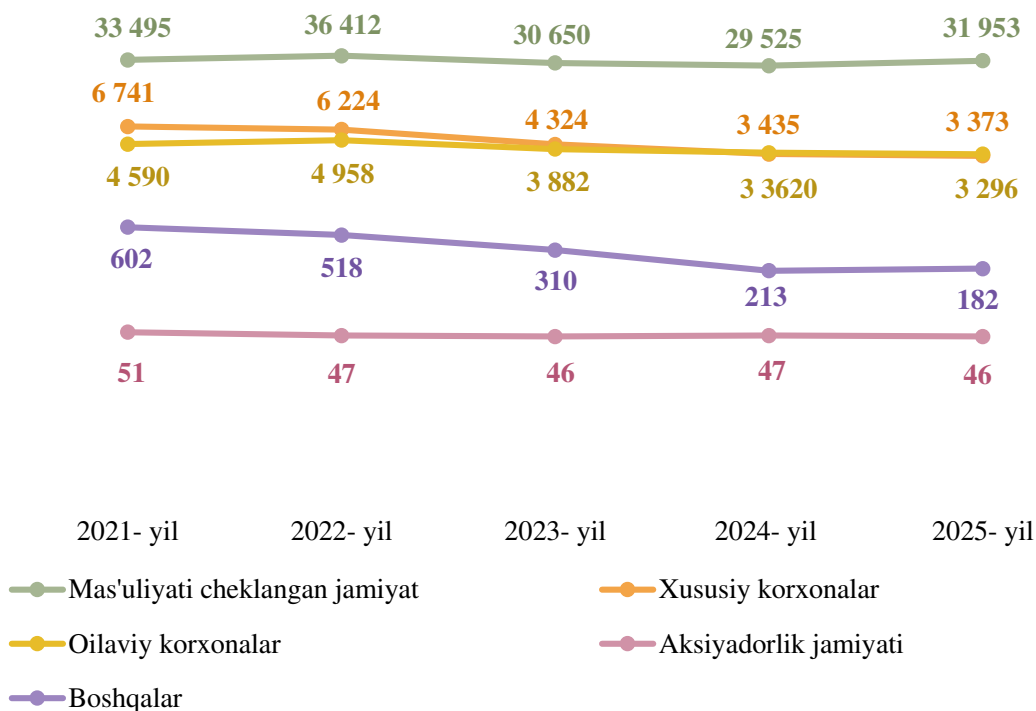
Ikkinchi o'rindaboshqa turlar **22,9** foizni, uchinchi o'rinda sanoat **14,9** foizni tashkil etdi. Ushbu uch turdagi iqtisodiy faoliyat turlari, faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning **71,5** foizini tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari	Korxonalar va tashkilotlar	shu jumladan:	
		tadbirkorlik subyektlari	kichik biznes subyektlari
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	3 882	3 836	3 807
Sanoat	6 632	6 619	6 482
Qurilish	2 660	2 643	2 621
Savdo	15 021	15 020	14 957
Tashish va saqlash	1 399	1 396	1 373
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	3 162	3 149	3 133
Axborot va aloqa	735	692	686
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	902	762	745
Boshqa turlar	10 227	4 733	4 667

Korxonalar va tashkilotlar faoliyatining umumiy ta'rifi

2. Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo'yicha umumiy ta'riflari

2025-yil 1-oktabr holatiga ko'ra, **38,5** mingta faol tijorat korxonalaridan **32,0** mingtasi mas'uliyati cheklangan jamiyatlari bo'lib, ular tashkiliy-huquqiy shakli bo'yicha korxonalar orasida birinchi o'rinni egallab turibdi.

Faoliyat ko'rstayotgan tadbirkorlik subyektlari soni, 1-oktabr holatiga

Tashkiliy-huquqiy shakli	Tadbirkorlik subyektlari soni (birlikda)	Tadbirkorlik subyektlarining jamiga nisbatan ulushi (foizda)
Mas'uliyati cheklangan jamiyat	31 953	82,2
Xususiy korxonalar	3 373	8,7
Oilaviy korxonalar	3 296	8,5
Aksiyadorlik jamiyati	46	0,1
Boshqalar	182	0,5

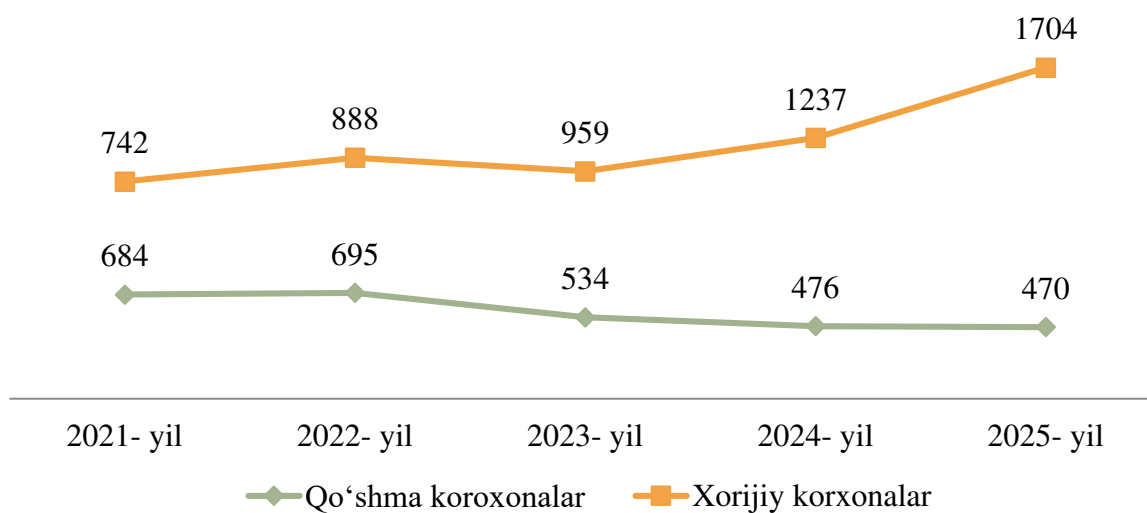
Shundan kelib chiqib, MCHJlar mamlakatimizda biznes yuritishning eng keng tarqalgan shakli degan xulosaga kelishimiz mumkin.

Korxonalar va tashkilotlar faoliyatining umumiy ta'riflari

3. Chet el investitsiyasi ishtirokidagi korxonalar va tashkilotlar to'g'risida ma'lumot

O'zbekistonning yangi tashqi siyosatini asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo'nalishlariga e'tibor berish, qo'shni davlatlar bilan yaxshi qo'shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg'araz asosda kengaytirishdir.

Shuningdek, chet el investitsiyalari ishtirokidagi faoliyat ko'rsatayotgan **2 174** ta korxonalaridan **470** tasi qo'shma korxonalar va **1 704** tasi xorijiy korxonalar hisobiga to'g'ri keldi.

Chet el investitsiyasi ishtirokidagi korxonalar va tashkilotlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ma'lumotlar

Iqtisodiy faoliyat turlari	Jami:	shundan:	
		qo'shma korxonalar	xorijiy korxonalar
Jami:	2 174	470	1 704
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	98	34	52
Sanoat	178	243	539
Qurilish	86	23	100
Savdo	123	91	735
Tashish va saqlash	826	8	26
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	782	7	30
Axborot va aloqa	10	3	95
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	34	7	3
Boshqaturlar	98	34	52

2025- yilning 1- oktabr holatiga ko'ra xorijiy investitsiyalar ishtirokida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalarining soni, 2024-yilning mos davriga nisbatan **490** taga oshgan. Bu asosan, savdo sohasidagi korxonalar sonining **525** tadan **764** taga (*o'sish 239 taga*), axborot va aloqa sohasida **33** tadan **93** taga (*o'sish 60 taga*) va qurilish sohasida **67** tadan **115** taga (*o'sish 48 taga*) ko'payishi hisobiga yetdi.

Ayrim davlatlar kesimida foliyat ko'rsatayotgan chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonava tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar, 1- oktabr holatiga

Viloyatimizda faoliyat ko'rsatayotgan chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonava tashkilotlar tahlil qilganda, yetakchi o'rinni 941 ta korxonava bilan Xitoy davlati egalladi. Bu viloyatdagi xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar umumiy sonining 43,3 foizini tashkil etdi. O'zbekiston iqtisodiyotiga o'z kapitalini kiritib hissasini qo'shayotgan mamlakatlar orasida Rossiya Federatsiyasi (9,4 %), Turkiya (10,3 %), Qozog'iston (4,1 %) va Janubiy Koreya (3,2 %) ham alohida o'rin egallaydi.

	Jami:	shundan:	
		qo'shma korxonava	xorijiy korxonava
Jami:	2 174	470	1 704
Xitoy Xalq Respublikasi	941	52	889
Turkiya Respublikasi	225	19	206
Rossiya Federatsiyasi	205	33	172
Qozog'iston Respublikasi	91	15	76
Janubiy Koreya Respublikasi	65	13	52
Afg'oniston	37	1	36
Tojikiston Respublikasi	32	1	31
Birlashgan Arab Amirligi	24	8	16
Hindiston Respublikasi	19	4	15
Singapur Respublikasi	18	6	12
Amerika Qo'shma Shtatlari	17	4	13
Qirg'iz Respublikasi	16	4	12
Gonkong, Xitoy Ma'muriyatining Ixtisoslashgan Hududi	15	3	12
Ozarbayjon Respublikasi	14	1	13
Belorussiya Respublikasi	14	2	12
Boshqa davlatlar	441	304	137

4. Korxonalar va tashkilotlar demografiyasiga oid tushunchalar

Registrlarni yuritish bo'yicha statistik faoliyatni amalga oshirish uchun asos bo'lib Vazirlar Mahkamasining 2022- yil 28- sentabrdagi "Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registrini yuritish va uning asosida davlat xizmatini ko'rsatishga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 539-son qaroriga muvofiq Korxonalar va tashkilotlarning ma'lumotlari statistik tasniflagichlarga asosan shakllantiriladi.

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri—real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma'lumotlardan iborat bo'lgan axborot-ma'lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta'minlaydi. Ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma'lumotlar bazasi asosida 2025- yil 1- oktabr holatiga ko'ra (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) shakllantirildi.

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma'lumotlardan iborat bo'lgan axborot-ma'lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta'minlaydi.

Ro'yxatga olingan – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibdavlat ro'yxatidan o'tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrda mavjud bo'lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko'rsatayotgan – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan hamda moliya-xo'jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to'g'risidagi ma'lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro'yxatdan o'tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – ma'lum bir davrda faoliyat ko'rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami ro'yxatdan o'tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.

Kichik korxonalar va mikrofirmalar – O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida" 275- son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo'lgan korxonalar va tashkilotlar.

Chet el investitsiya ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo'limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma'lumotlar bazasida 2025- yil 1- oktabr holatiga ko'ra (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) shakllantirildi.